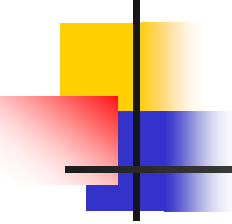

Masarykova základní škola, Stará Paka, okres Jičín

Název šablony:	ICT2 – Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Vzdělávací oblast/oblast dle RVP:	5 Člověk a společnost
Okruh dle RVP:	5.1 Dějepis
Tematická oblast:	Dějepis – sada 1
Název vzdělávacího materiálu (výstižný popis tématu):	Vpád Mongolů do východní Evropy Žák se orientačně seznámí s oblastmi středověké asijské mocnosti Mongolskem a jeho výboji směrem do Evropy. Materiál slouží k výkladu, procvičení a zopakování učiva.
Kód vzdělávacího materiálu:	ICT2-1
Ročník:	VII.
Datum odučení vzdělávacího materiálu:	
Jméno autora:	Mgr. Pavel Antoš

Vpád Mongolů do východní Evropy

Mongolská říše

- **Mongolská říše** byla druhou největší říší v dějinách lidstva. Existovala ve 13. a 14. století a v době svého největšího rozmachu ovládala území o rozloze 33 000 000 km² (22 % souše). Pod mongolskou vládou žilo na 100 milionů obyvatel.
- Mongolové byli bojovnými kočovníky a vynikajícími jezdci a lučištníky. Jejich rody a kmeny sjednotil v roce 1206 Čingischán.

- Díky vnitřním sociálním problémům zahájil v roce 1211 **Čingischán** mohutnou vojenskou expanzi, která ve výsledku znamenala dobytí Číny, Střední Asie, Persie a dalších území.
- Čingischánova vojska pronikla roku 1213 na pěti místech Velkou čínskou zdí a zaútočila na říši Tin v severní Číně.

Invaze do Ruska

Při dobývání Ruska využili Mongolové – **Tataři** (vedl je Čingischánův vnuk Batú) zamrzlých řek jako cest. Bylo to vůbec jediné úspěšné zimní tažení do Ruska v lidských dějinách. Podmanili si mnoho ruských knížectví a zasadili definitivní ránu státnosti Kyjevské Rusi (samotný Kyjev byl po dlouhém obléhání úplně zničen), s výjimkou Novgorodu. Díky dobytí Ruska se mohli Mongolové vrhnout dál na západ, do vyspělejších částí Evropy.

И шедъше по злату и серебру изъдалъ . и црѣ
копѣи по юбѣ оуразгренша . а про
тебѣ оугни
мѣ по
жѣ
го
ша

- V Povolží založili stát Zlatou hordu a nařídili ruským knížatům platit daně. Za to dostávali povolenky (jarlyky) vládnout.
- Ponižující obřady – stoly k hodování byly umístěny na tělech poražených knížat.

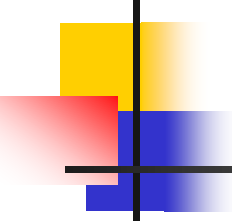
Plenění Suzdalu chánem Bátúem v únoru 1238

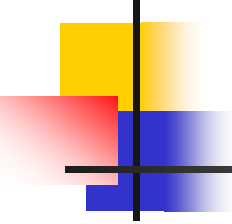
Bátú – vnuk Čingischána

- **Bátú**, (též *Bátú-chán*) byl mongolský princ, válečník a zakladatel **Zlaté hordy**.
- Teprve roku 1480 se ruská knížectví definitivně zbavila závislosti na Velké hordě.

Invaze do Střední Evropy

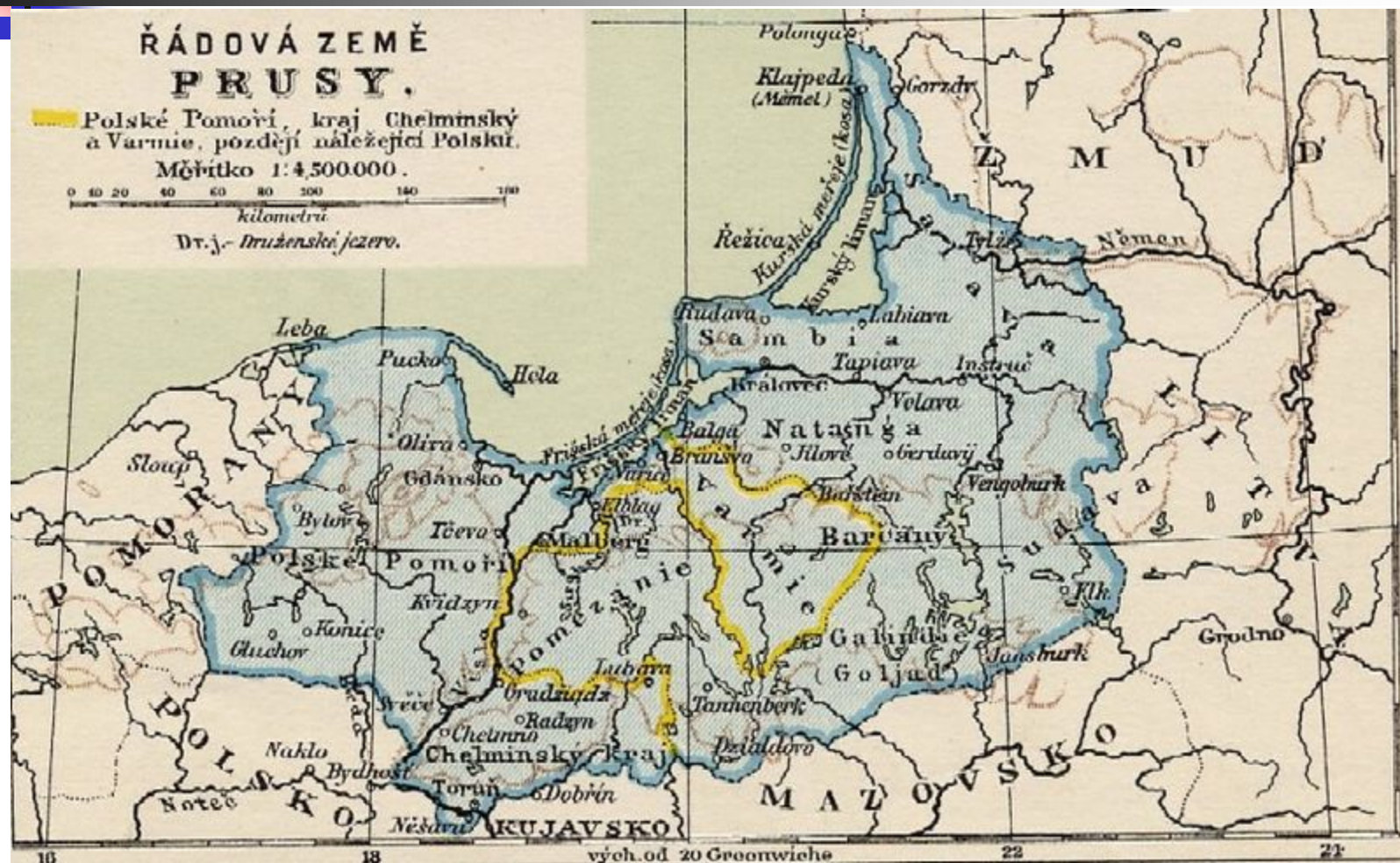
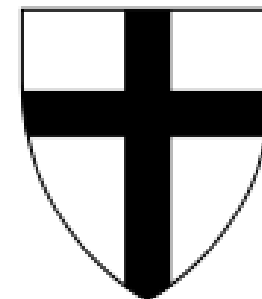
-
- Z jižního Ruska táhli Mongolové na Polsko a Slezsko, vpadli i na Moravu.
 - Na Moravě se jim roku 1241 postavil český král Václav I. A zabránil jejich postupu do Čech.
 - Mongolové vyplnili i Uhry, ale neobsadili je. Postup byl zastaven zprávou o smrti velkého chána . Bátú se vrátil do Číny – chtěl se stát vládcem celé říše.
 - Postupně dobývali jihovýchodní Asii, Koreu i Japonsko.

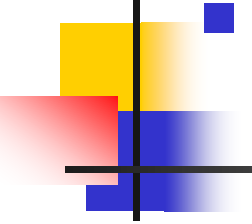

Ohrožení Ruska Švédy a řádem německých rytířů

- Proti Velikému Novgorodu (poslední svobodné ruské knížectví) vytáhli Švédové. Na řece Něvě byli poraženi roku 1240 knížetem Alexandrem (Něvským).
- 1242 vytáhl proti Novgorodu řád německých rytířů. Na zamrzlém Čudském jezeře byli rytíři Alexandrem Něvským též poraženi.
- Novgorod poté opět zbohatnul a stal se pro obchodníky ze západní Evropy branou k ruském obchodu.

Řád německých rytířů

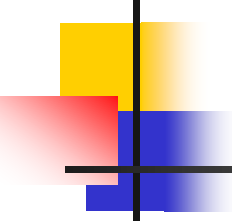

-
- **Řád německých rytířů** je jeden z duchovních rytířských řádů, vzniklý ve 12. století na území bývalého křesťanského Jeruzalémského království. Byl jedním z největších a nejmocnějších křesťanských rytířských řádů středověku. Řád se podílel na křížových taženích do Svaté země, ale svou význačnou roli sehrál teprve až v severovýchodní Evropě – invaze do Ruska 1242.
 - Řád existuje dodnes.

Shrnutí učiva

- Mongolští pastevci byli pány nejmocnější říše středověku. Vytvořili říši, která nemá v dějinách obdoby.
- Ruská knížectví zůstala v područí Mongolů dvě staletí.
- Do Evropy zatáhli i tzv. černou smrt – hlízový mor.
- Ojediněle se na dvůr velkého chána (**Kublaje** – vnuka Čingischána, bratra Bátúa) v Pekingu dostávali i Evropané – **Marco Polo**.

Otázky k pakování

- Kdo byli Mongolové (Tataři)? Jak bojovali?
- Kdy vpadli poprvé do Evropy a s kým se utkali?
- Kam táhl Bátú se svým vojskem po roce 1240?
- Proč bojovala ruská vojska se Švédy a s řádem německých rytířů?